

УРОК 4 – LECIONO 4

Грамматика – Gramatiko

– **os** – окончание глаголов в будущем времени: Ni scios multe. Я буду знать много. Aleks fermos fenestron. Алекс закрывает окно.

– **et** – суффикс выражающий уменьшение: knabo (мальчик) – knabeto (мальчишечка), varma (тёплый) – varmeta (тёпленький), dormi (спать) – dormeti (дремать);

– **eg** – суффикс выражающий увеличение: domo (дом) – domego (домище), longa (длинный) – longega (длиннющий, очень длинный), sonogi (звонить) – sonoregi (звонить очень громко);

re – приставка, обозначающая «снова», «назад»: lego (чтение) – relego (перечитывание), doni (дать) – redoni (отдать);

kiom da – вопросительно-относительная конструкция (два слова), обозначающая «сколько»: Kiom da infanoj sidas? Сколько детей сидят? Kiom da maroj estas sur la Tero? Сколько морей на Земле?

kioma – вопросительное прилагательное, обозначающие «который?» (о числе, об очередности): Sur kioma etaĝo loĝas via amiko? На каком этаже живет ваш (твой) друг? En kioma klaso vi estas? В каком ты классе? Kioma horo estas? Который час?

ke – подчинительный союз, обозначающий 1) «что» и вводящий подчиненное предложение. Vi scias, ke mia kostumo estas nova. Вы знаете, что мой костюм – новый. 2) «чтобы» перед формой повелительного наклонения. Mi volas, ke vi desegnu. Я хочу, чтобы вы рисовали.

Задания – Taskoj

I. Прочитайте следующие слова с интернациональными корнями и назовите их русский эквивалент: aŭto, pistolo, dolaro, kilogramo, paro.

II. Прочитайте текст «En la parko».

En la parko

Jen estas la horloĝo. Kioma horo estas? Jam estas tri kvaronoj post la sepa. Ne dormu, geknaboj! Ĉu vi rememoris, ke hieraŭ la instruistino diris: «Morgaŭ ni iros al Miĉjo»? Hodiaŭ jam estas morgaŭ.

Mateno. En la blua ĉielo sub la suno petolas hirundoj. Kiom da lernantoj iras laŭ la strateto? Dudek ses gelernantoj iras po pare. Sed hieraŭ estis dudek kvar! La lasta paro ne estas lernantoj. Ili estas Krim kaj Graf.

Miĉjo promenas en la parko inter verdaj arboj.

hirundoj

Ĝi ekvidis la infanojn. Ĝi levas la rostron kaj salutas ilin: «Ŭa-a!». Apud Miĉjo estas oĉjo Boĉjo. Li balaas la vojeton. Ĝojas la infanoj. Ĝojas ankaŭ la mamutido.

– Ah, kia amuza, kia bona ĝi estas! – diras knabinoj. Ili karesas ĝiajn grandajn orelojn. Tio tre plaĉas al Miĉjo.

– Ĉu ni povas regali Miĉjon per bombonoj? Per bulko?

– Jes, sed ne donu al ĝi tre multe!

– Kiom da kilogramoj pezas Miĉjo?

– Kvarcent kvindek. Ĝi estas eta. Grandegaj mamutoj pezis ĉirkaŭ du tunojn.

– Kvarcent kvindek! – flustras Krim al Graf. – Oho! Ni devas trovi aŭton... aŭ helikopteron... Ili iras al oĉjo Boĉjo.

– Kion vi volas, infanoj?

– Ni ne estas infanoj, – respondas Krim. Li montras al oĉjo Boĉjo grandan nigran pistolon. Graf murmuras kaj montras kvin dolarojn. – Elektu!

III. Составьте самостоятельно план рассказа и запишите его.

IV. Подберите к каждому пункту плана уточняющие его предложения из текста.

V. Перескажите кратко основное содержание текста.

VI. Найдите в тексте описание погоды и природы во время прогулки в парке.

1. Ответьте на вопросы.

Kiam okazas la promeno en la parko? Kia estas la ĉielo? Ĉu la suno brilas? Kiu petolas sub la suno? Ĉu la parko havas vojetojn? Ĉu estas verdaj arboj en la parko?

2. Обратите внимание на перевод следующих слов:

printempo – весна

monato – месяц

vetero – погода

somero – лето

jaro – год

labori – работать

aŭtuno – осень

tago – день

riprozi – отдыхать

vintro – зима

semajno – неделя

sekvi – следовать

VII. Прочитайте текст «La kalendaro». Обратите внимание на (про)чтение и написание числительных.

La kalendaro

Jen la kalendaro de la jaro 2012 (du mil dek du). La jaro 2012 estas dek dua jaro de la 21 (dudek unua) jarcento. Unu jaro konsistas el 12 (dek du) monatoj, unu monato – el 4 (kvar) semajnoj, unu semajno – el 7 (sep) tagoj. Unu jaro havas 365 (tri cent sesdek kvin) aŭ 366 (tri cent sesdek ses) tagojn. Jen la

monatoj de la jaro: januaro, februaro, marto, aprilo, majo, junio, julio, aŭgusto, septembro, oktobro, novembro kaj decembro. Februaro havas 28 (dudek ok) aŭ 29 (dudek naŭ) tagojn. Januaro, marto, majo, julio, aŭgusto, oktobro kaj decembro havas po 31 (tridek unu) tagoj. Aprilo, junio, septembro kaj novembro havas po 30 (tridek) tagoj. Marto, aprilo kaj majo estas printempaj monatoj. Junio, julio kaj aŭgusto estas someraj monatoj. Septembro, oktobro kaj novembro estas aŭtunaj monatoj. Decembro, januaro kaj februaro estas vintraj monatoj. La 7 tagoj de la semajno estas: lundo, mardo, merkredo, ĵaŭdo, vendredo, sabato kaj dimanĉo. Lundo, mardo, merkredo, ĵaŭdo, vendredo kaj sabato estas labortagoj. Dimanĉo estas ripoztago.

1. Ответьте на вопросы.

Kiu jaro nun estas? Kiu jarcento nun estas? Kiom da monatoj havas unu jaro? Kiuj estas la monatoj de la jaro? Kiom da tagoj havas februaro? Kiom da tagoj havas julio? Kiom da tagoj estas en novembro? Kiujn monatojn havas printempo? Kiun sezono vi ŝatas? Kiun monaton vi ŝatas? Kiom da semajnoj havas unu monato? Kiom da tagoj estas en unu semajno? Kiuj tagoj de la semajno estas labortagoj? Kiu tago de la semajno estas ripoztago? Kiun tagon de la semajno vi ŝatas?

Internacia Festivalo		januaro 2015
ĵaŭ	1	31-a F. - rojara promeno
ven	2	31-a F. - 2007
sab	3	31-a F. frigas / plitoroga tago
dim	4	31-a F. - plitoroga tago frigas
lun	5	
mar	6	semajno 2
mer	7	
ĵaŭ	8	
ven	9	
sab	10	
dim	11	
lun	12	3
mar	13	
mer	14	
ĵaŭ	15	

E-kalendaro

2. Расскажите об одном из месяцев года.

Пример: Majo. Ĝi estas la lasta monato de la printempo. Aliaj printempaj monatoj estas marto kaj aprilo. Majo estas la kvina monato de la jaro. La antaŭa monato estis aprilo. La sekva monato estos junio. Majo havas 31 tagojn. Po 31 tagoj havas ankaŭ januaro, marto, julio, aŭgusto, oktobro kaj decembro. La tagoj en majo estas longaj. En majo estas varme.

3. Прочитайте и выучите наизусть одно из стихотворений венгерского автора V.Setälä.

La jaro

Tridek tagoj en septembro.
 en april', juni', novembro.
 Dudek ok en februaro,
 Dudek naŭ en superjaro.
 Restas sep monatoj, kiuj
 Havas tridek unu ĉiuj

La semajno

Lundo, mardo kaj merkredo
 poste ĵaŭdo kaj vendredo
 sekvas sese la sabato
 kaj la sepa, la dimanĉo
 en la kapo, sen eraro
 la semajna kalendaro.

VIII. Найдите и запишите названия месяцев, чьи буквы перепутаны:

O	R
F	U
A	R
E	B

T	A
G	S
O	Ŭ
U	

E	O	V
B	M	R
O	N	

IX. Дополните предложения подходящими по смыслу словами.

La unua ___ de la jaro estas januaro, la lasta – ____. En unu monato estas 4 ___ kaj en ĉiu semajno 7 ____. Oni laboras nur dum la unuaj 6 ____, la lasta estas ____, ĝi estas ___.

X. Заполните пропуски окончаниями глаголов -is, -as, -os, -us или -u.

Hieraŭ knabo regal__ geamikojn per bombonoj. Ven__ gaste al ni! Post du horoj mi deĉifr__ la karton. Hodiaŭ li montr__ al ni horloĝon. Inter lecionoj ni aŭskult__ klasikan muzikon. Se vi ven__ je la ĝusta tempo, ni ne malfru__. Baldaŭ nia popolo dev__ elekti prezidenton. Lern__ bone! Ĵus ekson__ la gitaro. Matene ili gimnastik__. La vazo fal__ sur plankon. Ni kant__ kune. Morgaŭ juristo respond__ al viaj demandoj. La sinjorino ĝoj__, sed venis malbona informo. La suno lum__ ĉiam.

XI. Посмотрите внимательно на циферблаты часов. Который час? Прочитайте и запомните выражения, обозначающее время:

kvin minutoj antaŭ la sepa horo

dudek minutoj antaŭ la deka horo

dek minutoj post la dekunua horo

dudek kvin minutoj post la oka horo

la naŭa horo kaj duono

la oka horo kaj kvarono

XII. Прочитайте и запишите следующие цифры, обозначающие время:

5.45; 6.20; 8.55; 10.30; 12.10; 14.40; 16.15; 18.30; 20.55; 22.00; 23.40.

XIII. Переведите письменно, обращая внимание на употребление числительных.

1. Который сейчас час? Без пяти пять? Я приду в 7 часов вечера. Жди меня в 12 часов дня. Поезд прибывает в полночь. Завтра ученики нашего класса идут в музей в 15 часов 15 минут.

2. Сколько весят четыре банана? Они весят один килограмм. Папа купил пять больших помидоров.

Девочка съела две конфеты. Я вешу 56 килограммов.

3. Мой костюм стоит 768 рублей. У тебя есть 10 рублей? В нашей группе – 25 студентов. 2 500 человек работают на фабрике.

tomatoj

XIV. Используя аффиксы re-, for-, -et-, -eg- образуйте новые слова и переведите их. Составьте предложения с образованными словами.

re-	for-	-et-	-eg-
demandi	doni	dormi	peti
presi	manĝi	bela	domo
vidi	tiri	hotelo	vagono
komenco	esto	knabino	granda
lego	iro	muso	bone
veno	veturo	diligenta	varme

XV. Переведите следующие предложения. Что обозначают выделенные слова?

En **fora** vilaĝo estas multaj belaj **dometoj**. Ili veturas **foren**. **Ŝi ege** satas teatron. Mia **ega** deziro estas viziti Aŭstralion. Via **eta** fratino bele dancas. **Rea** flugo estis tre agrabla. En koridoro li marŝis tien kaj **reen**.

XVI. Прочитайте пословицы. Найдите их русский эквивалент.

Amikon karesu, sed kalkuli ne forgesu!

Ne ŝovu nazon en fremdan vazon.

Ne prediku knabino al sia patrino.

Ключи к заданиям – Ŝlosiloj al la taskoj

Задание VI – Tasko VI

Februaro. Aŭgusto. Novembro.

Задание VIII - Tasko VI

Hieraŭ knabo regalis geamikojn per bombonoj. Venu gaste al ni! Post du horoj mi deĉifros la karton. Hodiaŭ li montras al ni horloĝon. Inter lecionoj ni aŭskultas klasikan muzikon. Se vi venus je la ĝusta tempo, ni ne malfruus. Baldaŭ nia popolo devos elekti prezidenton. Lerne bone! Ĝus eksonis la gitaro. Matene ili gimnastikas. La vazo falis sur plankon. Ni kantas kune. Morgaŭ juristo respondos al viaj demandoj. La sinjorino ĝojis, sed venis malbova informo. La suno lumas ĉiam.

Задание X – Tasko X

5.45 – kvarono antaŭ la sesa horo; 6.20 – sesa horo dudek minutoj; 8.55 – kvin minutoj antaŭ la naŭa horo; 10.30 – duono post la deka horo; 12.10 – dek minutoj post tagmezo; 14.40 – dudek minutoj antaŭ la tria; 16.15 – kvarono post la deksepa horo; 18.30 – duono post la dekoka horo; 20.55 – kvin minutoj antaŭ la dudekuna horo; 22.00 – dudekdua horo; 23.40 – dudek minutoj antaŭ la meznokto.

Задание XI – Tasko XI

1. Kioma horo nun estas? Kvin minutoj antaŭ la deksepa? Mi venos je la sepa horo. Atendu min tagmeze. Trajno alvenas noktomeze. Morgaŭ gelernantoj de nia klaso iras al muzeo je kvarono post la dekkvina horo.
2. Kiom pezas kvar bananoj? Ili pezas unu kilogramon. Paĉjo aĉetis kvin grandajn tomatojn. Knabino formangis du bombonojn. Mi pesas kvindek ses kilogramojn.
3. Mia kostumo kostas sep cent sesdek ok rublojn. Ĉu vi havas dek rublojn? En nia grupo estas 25 gestudentoj. Du mil kvincent homoj laboras en fabriko.